

Program Mekmassainitiativet

Mekanisk och kemimekanisk massa är resultatet av tillverkningsprocesser där nästan hela mängden råvara återfinns i de färdiga produkterna. Dessa produkter utgör cirka hälften av den svenska pappers- och kartongproduktionen som i sin tur utgör basen för den produktutveckling mot ökat värdeinnehåll som nu kännetecknar skandinavisk skogsindustri.

Programperiod: 2011–2015

Total budgetram:
75 miljoner kronor
Energimyndighetens del:
30 miljoner

Programmet Mekmassainitiativet har tillkommit som ett gemensamt initiativ från massa- och pappersbranschen. I programmet kommer man att adressera frågor som är specifika för framställningen av mekanisk massa. Programmets primära mål är att bidra till att minska det totala behovet av elenergi vid framställningen av produkter med innehåll av mekanisk (TMP) och/eller kemimekanisk massa (CTMP).

Vision

Visionen är att programmet på sikt skall bidra till att minska elenergiförbrukningen i branschen med 50 procent.

Syfte

Syftet med forskningsprogrammet är att uppnå ökad energieffektivitet och minskad miljöpåverkan vid framställning av mekanisk massa, samtidigt som industrins konkurrenskraft upprätthålls.

Mål

Programmet ska bidra till att minska det totala behovet av elenergi vid framställningen av produkter med innehåll av mekanisk (TMP) och/eller kemimekanisk massa (CTMP).

Vid forskningsprogrammets avslutning ska resultatet utgöras av beskrivningar och demonstrationer av processer som efter full implementering bidrar till en halvering av energianvändningen för den skandinaviska industrin inom det aktuella området. Möjligheten att uppnå en besparing på 5 TWh elenergi per år kommer att verifieras med hjälp av en analys av projektresultaten med dagens bästa teknik för att se om man uppnått målen.

Ett mål för initiativet är att den befintliga forskningen inom Mekmassaområdet stärks och att man uppnår kritisk massa med avseende på forsknings- och utvecklingskompetens. Programmet ska åstadkomma en bra resultatspridning inom branschen. Implementeringsbesluten, som kommer att innebära

avsevärda investeringar ligger normalt på koncernstyrelsenivå och utanför forskningsprogrammets direkta påverkan. Det angelägna behovet av fortsatt energieffektivisering inom industrin innebär dock att man räknar med att ett tillräckligt antal fullstora anläggningar enligt forskningsresultatens intentioner tagits i bruk inom en 10-årsperiod efter programstart.

Tidpunkten för att hela industrin, inkluderande företag utanför Mekmassainiciativet, implementerat resultaten är mera svårbedömd och ligger längre från forskningsprogrammets påverkan men huvuddelen av detta borde ha uppnåtts inom ytterligare 5–10 år.

Målgrupper/intressenter

De företag som deltar i Mekmassa-

initiativet och därmed är intressenter är följande:

- Holmen
- Stora Enso
- SCA

Samarbete sker också med Norske Skog, som får bidrag av norska staten för ett liknande projekt. Dessa företag tillverkar alla mekanisk massa och alla resultat som kommer från Mekmassainiciativet kan omsättas inom företagen. Övriga intressenter kan vara underleverantörer till branschen samt på sikt utländska företag.

Samhälls- och näringslivsrelevans

Mekanisk och kemimekanisk massa är resultatet av tillverkningsprocesser där utbytet av ved ligger nära 100 procent. Det vill säga att nästan hela mängden råvara som går in i processen återfinns i de färdiga pro-

dukterna. Dessa typer av massa är nyckelkomponenter för att uppnå hög kvalitet i några av de viktigaste pappers- och kartongprodukterna som idag tillverkas i Skandinavien. Produkterna utgör cirka hälften av den svenska pappers- och kartongproduktionen och produktionen är och har varit starkt utvecklingsintensiv. De utgör en bas för den produktutveckling mot ökat värdeinnehåll som idag kännetecknar skandinavisk skogsindustri.

De aktuella massakvaliteternas enda svaghet av generell betydelse är den höga förbrukningen av elektrisk energi vid deras framställning. Detta är ett problem som länge gäckt satsningar inom forskning och utveckling, där resultaten hittills ofta tagits hem i form av förbättrad produktkvalitet.

KONTAKT:

Conny Ryyty: 016-544 20 95
conny.ryyty@energimyndigheten.se